

**Ama' yej kíjkuiloj San Pablo iga
tokniwān yej chántitokej altepe'
Roma
Romanos**

*Pablo kíjkuilowiliá tokniwān yej kitokaj Cristo
yej ichamej Roma*

1 Nej niPablo, nikchíwa ken nētekimaka Jesucristo.* Dios nēnotza' iwán nētapejpen iga manimochíwa iyapóstol† iga manikpowá ye'noticiaj yej tasalvārowa.

2 Dios ipan profetajmej‡ ikyay tamatiltij iga asis inín ye'noticiaj, ijkón ikuilijto' ipan itájtöl Dios,

3 ompa pan ye'noticiaj tajtowa de toTéko Jesucristo yej Dios iPiltzin, yej naceroko pan ipilowampá ipilowan el rey David.

4 Iwán Dios kijtoj iga Jesucristo yéj iPiltzin iwán kimá' poder, ken iyEspíritoj Dios tanextilij iga ki-ojpa-ixitij kān miktoya.

5 Jesucristo nētapejpen iga manimochíwa iyapóstol iga maniá ipan nochí paísmej iga makicredokān, iwán makichíwakān nochí ken Dios kineki.

6 Iwán amejéménwa' in sekin de inómej yej Dios kinotza' iga ximochíwakān itatki Jesucristo.

* **1:1 1:1** Xikita glosario “Cristo”. † **1:1 1:1** Xikita glosario “Apóstol”. ‡ **1:2 1:2** Xikita glosario “Profeta”.

7 Nimitzijklowiliáj amonochín amejemen yej anchántitokej ipan weyi-altepe' Roma. Amejemen yej Dios mitznekij, iwán mitztapejpenkej iga ximochiwakan itatki. Dios yej toTaj wan toTeko Jesucristo mamitzmakakan yej yekti iwán makichíwa iga xonokan tamelá.

Pablo paxalojneki Roma

8 Achto nikmaka gracias Dios ipan itoka' Jesucristo iga nochí amejemen, iga noyán mojtowa iga anmoconfiarojokej ipan Cristo.

9 Dios kita iga ayí' nikajtewa iga niktajtaniliá iga mamitzpalewikan amejemen. Nikyolmaka iga nitekipanowa iga Dios iga nikpojto' ye'noticiaj de iPiltzin.

10 Nochipa niktajtaniliá Dios siga yéj kineki, wel maniá manimitzpaxalowilitij.

11 Iga pox nimitzitasnekij iga wel manimitzpalewikan pan Dios itájtol, iga máj ximoconfiarokan pan Dios;

12 ken tikijtowaj, matimosepan-palewikan iga majya sej matimoconfiarokan ipan toTeko.

13 Nokniwan, xikmatikan iga mia' vej nikne' manimitzitatij, e' este inán awelsan nia. Niajneki pan amoaltepe' Roma iga manikpowá itájtol Dios iga makicredokan mia', kensan nikchij kajkán nikpowilij sekin yej ayéj judiyojmej.

14 Nikmachiliá ken nikdebéröwa Dios, inón iga manikuigüili Dios itájtol nochí gente, yej griegojmej iwán yej ayéj, yej tejté iteki o ayá'.

15 Inán pox nikyolmakato' iga manikpowati ye'noticiaj iga nochí yej anchántitokej Roma.

Itájtol Dios tasalvarowa

16 Ayá' nipinawa iga nikpowá ye'noticiaj, iga inón tájtol ipoder Dios iga kisalvarowa nochí yej yéj kicredowa; achto judiyojmej iwán nō yej ayéj.

17 Ipan inín ye'noticiaj tenextiliá iga sancticredowaj iwán timoconfiarowaj ipan Cristo, teyé'ita Dios. Kan ikuilijito' ijkín kijtowa: "Yej kichíwa ken kineki Dios, Dios kiye'ita iwán yawi onoti nochipa wān yéj."

Tonochimej ayompa tikchijtokej

18 Inón iga Dios kinextiá desde ipan cielo iga kikuesowilijo' inomej yej kichijtokej yej ayekti, iga ijkón kichíwaj, kitzakuiliáj iga sekin makixmatikan Dios.

19 Yejemej kimatiy yej wel momati de Dios, iga Dios imatika kinextilíkeja;

20 puej Dios awel tikitaj, e' wel tikixmatij pan yej kichij. Este kuá'san Dios kichij inín taqli, ompa monojma-itá' iga yéj nokta Dios iwán nochí wel kichíwa; inón iga yejemej awel motajtowiliskej.

21 Puej malej iga kimatiyaj iga ono' Dios, e' ayá' kiweyimatiltijkej ken Dios, niga kimakakej gracias. Majwa' kejlamikij yej ajayekti, iwán yolpoliwikej ken se yej ayá' ye'tajlamiki.

22 Kijtowaj iga nochí kimatiy, e' xetoktikej.

23 Kikajtejkej yej mela'Dios, yej nochí wel kichíwa, wān ayi'pa miki, iga kiweyimatiltiáj idolojmej yej tamachíwal. Ono' ídolo yej tacháj ken taǵa', e' taǵa' míkisan, ono' ídolo yej tacháj ken toǵo', ono' ídolo yej tacháj ken yej moélwawatatzowaj iwán ono' ídolo yej tacháj ken yolkamej yej nawi iyikxi.

24 Inón iga Dios kisenkokajtej inomej iga makichiwakan yej pox ayekti, yej kejlamikij iga makichiwakan. Iwán yejémensan mosepanchíwiliijkej yej poxsan ajayekti yej este tipinawaj iga tikitaj.

25 Inomej ayá' kikuikej iyojwi Dios, majwa' mokajkayajkej ipan yej ayéj ye'ohti iga kiweyimatiltijkej yej Diospa kichij, en lugar iga makieweyimatiltikan Dios, yej nochi kichij, yej kajasi iga mamoweyimatilti nochipa. Ijkónyawa'.

26 Inón iga Dios kisenkokajtej inomej iga makichiwakan ken kineki iyalmajmiej, iga siwatkej ayo' motékayaj iwán taǵa', iga motékáyaja iwán yej siwa' no iga kichiwaj yej ayekti.

27 Iwán ijkonsan no tajtaga' kikajtejkej iga motékaj iwán siwa', iga motékaj iwán itaga-ikniwan iga kichiwaj yej ayekti. Poxsan moelewijkej se' iwán se', iwán Dios kicastigaroj inomej iga mosepanchíwiliáj yej ayekti.

28 Iwán yejemen ay'ya kinekikej nité wan Dios. Dios kisenkokajtej inomej iga makichiwakan kensan kineki iyalmajmiej iga makichiwakan yej ayekti.

29 Nochipa kichiwaj nochi yej ayekti, masij wan yej ayá' iwán námiktitokej, motékaj iwán itaga-iknin, kipoxnekij tomin, námolnemij, ta-ixitaj, tamikiáj, mokuesowaj, takajkayawaj iwán kejlamikij iga kichiwaj yej ayekti.

30 Tapopowaj, tapantiáj, kijiyaj Dios, taajajwaj, moweyimatij, mokichmatij, pox welitij iga kichiwaj yej ayekti, akichiwaj ken kitekimakaj itajmej.

31 Xetoktikej, kijtowaj tejté iwán akichijwaj, ayéj te-ijiknimej, poxsamej iwán ayá' ta-ikneliáj.

32 Yejemej kimatij yej Dios tatekimaka iga mamochiwa, kimatij iga yej kichiwaj yej ayekti, kajasi iga mamikikan, e' malej ijkón, majsan kichiwaj, wán este kiyelitaj kuá' kitaj agaj kichiwaj yej ayekti.

2

Dios tajuzgarowa ken kajasi

1 Kuá' tikiigliá se' iga kichij yej ayekti, mogánajsan timotikomota iga tej no tikchijito' ijkón ken se' nemi tikjuzgarowa. Inón iga ay'ya wel timotajtowilij, a'san nesi in tej.

2 E' tikmatij iga Dios kichiwaj ken kajasi kuá' kijuzgarowa inomej yej ijkón kichiwaj.

3 Tej yej tikiigliá sekin iga kichiwaj yej ayekti iwán tej no tikchijwa ijkón, tej an tikijtowa anka wel timiyanas iyixtaj Dios kuá' tajuzgaroј

4 ¿Anka tikijiya yej Dios mitzmaka iga Dios pox tachökiliá wán ayá' nimanín kuesiwi? ¿Ix atikmati iga pox ta-icneliá iga mitznextilia iga xikajtewa iga tikchijwa yej ayekti?

5 E' tej timoyoltakuawiliá, iwán ayá' tikneki tikajtewa iga tikchijwa yej ayekti. Inón iga nemí tikuesowa Dios iwán mogánajsan nemí timochijwiliá iga mamitzjuzgarokan kuá' keman Dios wí' iga tacastigaroki ken kajasi.

6 Iwán yawi kixtawati sejsé kensan kichij.

7 Ono' yej nochipa kitemowaj iga kichiwaj yej yekti iga Dios makiye'ita. Dios yawi kitaliti

inomej iga iyixtaj maye'onokan nochipa iwán nochipa onoskej wáñ yéj.

⁸ E' Dios kuesiwi iwán yawi kicastigaroti yej ayompa kichijtokej iwán iga ayá' kineki ma-kichiwakán ken Dios kineki, mājwa' kichiwaj yej ayekti.

⁹ Yawij kiknochíwatij iwán yawij moyolmiktítij nochi yej kichiwaj yej ayekti; achto judiyojmej iwán no yej ayéj.

¹⁰ Dios yawi kitáliti iga iyixtaj maye'onokan, iwán mapaktokan wáñ maonokan tamelá nochi yej kichiwaj yej yekti; achto judiyojmej iwán no yej ayéj.

¹¹ Iga Dios ayá' sesan kiyé'ita.

¹² Inochi yej kichiwaj yej ayekti, yej ayá' kixmatikej iley Moisés ijkón mikiskej; iwán yej kixmatikej iley Moisés iwán kichiwaskej yej ayekti; iga inón ley yawij kijuzgarotij.

¹³ Iga Dios awel kiyé'itas inomej yej iga san kikakij iley Moisés, yéj kiyé'ita yej kichiwaj ken kijtowa inón ley.

¹⁴ Kuá' inomej gente yej ayéj judiyojmej, kichiwaj ken kijtowa la ley, malej iga ayá' kixmatij inón ley. Yejémensan iseltimej kichiwaj ken la ley tatekimaka;

¹⁵ iga ken nemij kinexxiáj iga ijkulijto' se ley ipan iyalmajmej, iwán momachiliáj siga kichijkej yej yekti o ayekti.

¹⁶ Inín mochíwas inón díá kuá' Dios kimakas iga Jesucristo makijuzgaro inewi yej kichtakachi-jkej nochi toknìwáñ, kensan kijtowa ye'noticiaj yej nej nikpowá.

Judiyojmej iwán iley Moisés

¹⁷ Tej yej timokichmati iga tijudijoj, iwán tikchíwa ken kijtowa iley Moisés, iwán timoweyimati iga tiye'ono' iwán Dios.

¹⁸ Tej yej tikijtowa iga tikmati katiá yej Diøspa kineki iga mamochíwa, iwán la ley mitznextiliá iga wel tikye'tapejpena katiapa yej yeke.

¹⁹ Timomachíliá iga wel tikye'ojuñtiá yej ayá' ye'nemij iwán ken tiktawiá yej onokej ken kān takomichkān.

²⁰ Tikijtowa iga wel tikmactiá yej ayá' kixmatij itájtol Dios, iwán yej némi-o' pewa kixmati iyojwi Dios, iga san tikpiá la ley iwán timomachiliá iga tej yej wel titamactiá nokta.

²¹ Tej yej tikmactiá se', ¿ix ayá' achto tej ximomachti? Tej titamactiá iga amo matachtekilo, ¿in tej, te íga titachteki?

²² Tej tikijtowa iga ayekti iga yej námktito' mayawi wān se', ¿in tej, te íga ijkón tikchíwa? Siga tej tikijiya idolojmej, ¿te iga titachteki ipan itiopamej idolojmej?

²³ Timoweyimati iga tikpiá la ley, e' tikajawilmati Dios iga ayá' tikchíwa ken tatekimaka la ley.

²⁴ Yej ígawa' ijkín kijtowa kān ijkulijto': "Amotechko amejemén iga yej ayéj judiyojmej kipopowaj Dios."

²⁵ Melä'wa' siga timocircuncidārowa,* mitz-palewiá achi, e' siga tikchíjo'san kēn tatekimaka iley Moisés; e' siga ayá' tikchíwa nochí, kēn tikita ayá' timocircuncidaroj.

* **2:25 2:25** Xikita glosario "Circuncisión".

26 Iwán siga yej ayá' ono' circuncidado makichíwa ken tatekimaka la ley, inón mo-itás ken tikita yej mocircuncidároj, malej iga ayá' ono' circuncidado.

27 Iwán yej ayá' ono' circuncidado, iga ayá' tekto' ikajlo', iwán makichíwa ken tatekimaka la ley, yéj yawi mitzjuzgaróti iga ayá' tikchíwa ken kijtowaj la ley, malej iga tikpiá la ley iwán tono' circuncidado.

28 Sè ayéj judío iga san ijkón nesi, malej sè mamocircuncidáro, iga mamoteki ipan ikajlo'.

29 Majwa' yej mela'judiyoj kicrédowa Dios este ipan iyálmaj, wàn yej ono' circuncidado ayejsan ipan ikajlo' sino que no este ipan iyálmaj, iwán inón awel kichíwa la ley, sino que iyEspíritoj Dios. Yej ijkón ono', Dios kiyé'ita malej iga tajtaga' ayá' kiyé'itaj.

3

1 ¿Te motaniliá siga sè majudiyoj?, ¿o te motaniliá siga sè maono circuncidado?*

2 Poxsan, iwán ono' mia' yej wel nimitznextiliá iga ijkón nokta; achto nimitzijliáj iga Dios kiyé'ita' judiyojmej iwán kimá' iley.

3 ¿Te kichij siga sekin de yejemej kikajtewaj iga moconfiarowaj ipan Dios? ¿Ix iga inonsan Dios kikajtewas iga kichíwas yej kijtoj?

4 ¡Ayéj ijkón! Majwa' Dios kichíwa nochikensan kijtoj, malej iga nochí tajtaga' matakayawakan; iga kàn ikuilijto' itájtöl Dios kijtowa:

Pan motájtöl nesis iga ompay ken tikijtowa,

* **3:1 3:1** Xikita glosario “Circuncisión”.

iwán tiktanilij yej mitztelwískej.

⁵ Kuą' tikchíwaj yej ayékti, tiknëxtiáj iga Dios kajasi makueswi iwán mateçastigaro. ¿Ix wel iga inón tikijtowaj iga Dios kichíwa yej ayékti kuą' tecastigarowa? (Nemi nitajtowa ken se taga' tajlamiki.)

⁶ ¡Ayéj ijkón! Siga Dios katka kichíwaya yej ayékti, ¿kén wel kijuzgaroј nochi yej onokej ipan inín tajli?

⁷ Ono' sekin nō yej ayá' ye'tajlamikij yej kitowaj: "Kuą' nej nitakajkayawa, máj nesi iga kajasi iga Dios mamoweyimatilti iga yéj ayí' takajkayawa. Wel ąn nikijtowa, ¿te iga Dios mane-ítao' ken se yej ayékti kichíwa?"

⁸ Siga ijkón, ¿te iga ayá' tikijtoskej iga matikchíwakan yej ayékti iga mawíki yej yekti? Ken nejemej sekin nepantiáj iga ijkón nita-machtiáj. Inomej yej ijkón nepantiáj, kajasi iga Dios makicastigaro.

Ateyi nisé yej maye'nemi

⁹ ¿Kéntaj? ¿Ix tejemen judiyojmej yej máj tiye'nemij que yejemej? ¡Ayéj ijkón! Nim-itznëtilíjkeja iga kensan judiyojmej kensan yej ayéj, nō kichijtokej yej ayékti.

¹⁰ Kąn ikuilijto' itájtol Dios kijtowa:
Ateyi nisé yej ye'nemi, nisé nokta;

¹¹ Ateyi ni agaj yej kimatisneki yej yekti,
niga yej kitemowa Dios iga makitoka iyojwi.

¹² Inewi kískej ipan ye'ohti, iwán inochi mo-mela'pojpolojkej.

Ateyi yej kichíwa yej yekti, ateyi nisé nokta.

- 13 Itoskamej ken tikit aanimajxapo' yej tentapojo';
 iga ompa kisaj ken iga takajkayawaj.
 Itajtolmej yej kisaj ipan itemej kualo ken tikit kowá' iyayo.
- 14 San kijtojtokej yej ajayekti iwán san tayolmiktijtokej.
- 15 Nimaninsan kuesiwij este wel tamikiáj;
 16 san kān iga yawij, tapolowaj iwán tayolmikiáj,
 17 iwán ayá' kixmatij ojti yej teneextiliá iga matonokān tamelá.
- 18 Ni alín ayá' kimajmawiliáj Dios.

19 Nochi inín ikuilijto' ipan itájtöl Dios. Tikmatij iga yej kipiáj iley Dios makichiwakān ken kijtowa. E', como ayá' kichiwaj, ayagaj wel kijtowa iga ye'nemi, iga ipan inín ley nesi iga tonochin ayompa tinemij wān kajasi iga Dios matecastigaro.

20 Ayagaj wel ye'ono iyixtaj Dios iga san kichiwaj ken kijtowa la ley, iga la ley teneextiliajsan iga tonochin tikchiwaj yej ayekti.

Sé wel momanawiá iga san moconfiarowa ipan Jesucristo

21 E' inán Dios teneextiliá ken iga wel tiye'onoj iyixtaj yéj, ayéj iga tikchiwaj ken kijtowa la ley; inín wel timomachiáj kān ikuilijto' pan la ley iwán kān kikuilojkej profetajmej.

22 Yej moconfiarowa ipan Jesucristo, Dios nochi kiyé'ita, a'san nesi yej kicredowaj ipan yéj.

23 Tonochin tikchijkej yej ayekti iwán inón iga timoyokatijtokej wān Dios.

24 E' Dios kiyokachij iga matiye'onokan iyixtaj iga san t̄echokiliá. Te-iknelij iwán temanawij iga Jesucristo migui' iga tejemej.

25 Dios kit̄itan iPiltzin iga mikiko; kitoyaj iyesyo iga totechko iga wel mateperdonarowili yej tikchijkej yej ayekti. Inón teperdonarowiliá iga san ticredowaj ipan Cristo. Ijkón Dios kichij yej yekej iga kiperdonaroj yej ikyay la gente kichijkej yej ayekti.

26 Inán iga Cristo migui' t̄enextiliá iga nochí yej ayekti kichijkej la gente, kiperdonarowilíkeja. Iwán momela'mati iga ijkonya nokta ken Dios tajuzgarowa, iga ayo' kejlanto' yej ayekti yej kichijkej yej inán moconfiarowaj ipan Jesucristo.

27 ¿Kántaj kawi iga pox timokichmatij iyixtaj Dios? Támi'ya. ¿Te iga an? Ayéj iga tikchijkej ken kijtowa la ley, majwa' iga ticredójkejsan.

28 Ijkón tikawij; se wel ye'ono iyixtaj Dios iga kicredowa Jesucristo, ayéj iga kichiwa ken kijtowa la ley.

29 ¿In Dios, ix iDióssan judiyojmej? ¿Ix ayéj iDios no yej ayéj judiyojmej? Kena, yejemén no.

30 Iga Dios sesan ono' iwán kichiwas iga nochí maye'onokan iyixtaj yéj iga san moconfiarowaj ipan, até kichij siga judiyojmej o ayéj.

31 Iga timoconfiarowaj ipan Cristo, ¿ix ay'ya té iteki la ley? ¡Ayéj ijkón! Majwa' tiknexitáj té nokta iteki la ley.

4

Matimixkuitikan pan yej kichij Abraham

¹ ¿Inán te tikijtoskej, te motanilij to-ikyapatajwewej Abraham?

² Siga Dios kiye'ita' Abraham iga san yej kichij, kajasi iga mamoweyimati, e' Abraham ayí' moweyimati' iyixtaj Dios.

³ Puej ¿tē kijtowa kān ikuilijo' itájtol Dios? "Dios kiye'ita' Abraham ken se yej akichij yej ayekti iga moconfiāroj ipan Dios."

⁴ E' siga se tekipanowa, itomín ayá' san kipetzmakaj, majwa' kajasi iga makimakakan iga tatániya.

⁵ E' siga agaj yej niga te kichíwa iga maye'nemi iwán kicredowa ipan Dios iga yéj wel kiye'itas, Dios kiye'ita iga san kicredowa ipan yéj.

⁶ Ijkonsan no kijtowa David iga mapaki yej Dios kiye'ita, malej iga ayá' kichij nité iga makiye'ita.

⁷ David kijtoj:

Yolpaktókeja yej Dios kiperdonarowílya yej kichijkej yej ayekti iwán kēlkawílija yej ayompa kichijkej.

⁸ Yolpaktó 'taǵa' yej toTeko ay'ya kejlamikiliá inón yej ayekti kichij.

⁹ ¿Ix yolpaktokej inómejsan yej onokej circundado, o no yolpaktokej yej ayá' onokej circundado? Tikitákeja iga Dios kiye'ita' Abraham ken se yej akichij yej ayekti iga moconfiārojsan ipan Dios.

¹⁰ E' ¿kemán ijkón kita'? ¿Ix kuq' Abraham onoyay circundado, o kuq' aya? Áchtosan, kuq' aya mocircuncidárowa.

11 Iwán Abraham mocircuncidaroj iga manesi iga Dios ki-qmemáwija ken se yej ye'nemi, iga san moconfiaroj ipan Dios. Ijkón iga Abraham mochij ken tētajwéj de inochi yej moconfiarowaj ipan Dios, malej iga ayá' onokej circuncidado; ijkón Dios kita nochi inomej ken kuá' ayá' kichijkej yej ayekti.

12 Abraham nō tētajweweji de inomej yej onokej circuncidado, e' yej nō moconfiarowaj kensan totajweweji Abraham moconfiaroj kuá' aya onoya circuncidado.

Dios kichiwa yej kijtoj iga se moconfiarówasan ipan

13 Pues Dios kijlij Abraham iwán ipilówampa ipilowan iga yejemén yawij kimakatij nochi tajli iga mamochiwa itatkimej. E' inín mochij ayéj iga Abraham kichijtoya ken kijtowa la ley, sino que iga moconfiaroj ipan Dios, iwán Dios kita' Abraham kenkuá' ayá' kichij nité yej ayekti.

14 Siga katka yejsan kichiwaj ken kijtowa la ley kimakaskej yej Dios kijtoj, báldejsan iga timoconfiarowaj ipan Dios. Iwán ay'ya valeroj yej Dios kijtoj iga témakas.

15 Iga atikchiwaj ken kijtowa la ley, kajasi iga matecastigarokan; e' kān ateyi la ley, ayagaj itechko iga akichija ken tatekimaka la ley.

16 Inón iga yej Dios kijlij Abraham iga kimakaskej nochi ipilowan ipilówampa, san kipetzmakaskej iga Abraham moconfiaroj ipan yéj. Ijkón nochi ipilowan ipilówampa Abraham kimatiij iga kimakaskej yej Dios kijtoj; ayéj iga yejsan kichiwaj ken kijtowa la ley, sino que nō

iga nochí yej kicrēdowaj ken kicrēdoj Abraham. Yéj mochij tētaj iga nochí tejemej.

¹⁷ Itájtol Dios tajtowa de Abraham: “Tej nimitzalij iga itētajwēwej mia' naciōmej.” Inín itájtol, Dios kimá' Abraham iga Abraham kicrēdoj ipan Dios yej wel ki-ojpa-ixitiá yej miktokej, iwán iga itájtol kichíwa yej aya teyi.

¹⁸ Malej iga nesiá iga isiwa' akitaya ipiltzin, Abraham kicrēdoj iga mochíwas nochí yej Dios kijlij. Ijkón iga mochij “tētaj iga mia' paísmej”, ijkón ken Dios kijlij: “Poxsan piwis ipilowān mopilowān.”

¹⁹ Abraham ayá' kikajtej iga moconfiāroj ipan Dios, malej iga kipiayay ken cien años, iwán yej kimatiá iga yej iwán Sara ayo' wejka iga mikiaja wān poxsan yolejkej iga makipiakān ipilowān.

²⁰ Yej ayá' kijtoj iga akicrēdowa yej Dios kijlij, majwa' moconfiāroj poxsan ipan itájtol Dios iwán kiweyimatíltij,

²¹ kimela'mati iga Dios wel kichíwa inewi yej kijlij.

²² Inón iga Dios kita' Abraham ken sē yej ye'nemi iyixtaj iga moconfiāroj ipan yej.

²³ Iwán ayejsan iga Abraham inín mo-ijkuiloj iga Dios kita' ken sē yej ye'nemi iyixtaj;

²⁴ sino iga tejemen no. Puej Dios no te-ita ken yej tiyē'nemij iyixtaj iga timoconfiārowaj ipan yej, yej ki-ojpa-ixitij Jesús toTēko.

²⁵ Dios kine' iga makimiktikān Jesús iga yej tikchijkej yej ayekti, iwán ki-ojpa-ixitij iga matiyē'onokān iyixtaj yej.

5

Wel tiye'onokej iyixtaj Dios

¹ Inán welja teyé'ita Dios iga timoconfiarowaj ipan yéj, tonókeja tamelá wān yéj iga yej kichij toTeko Jesucristo iga tejemen.

² Inán iga timoconfiarojkej ipan Cristo, tikmatij iga Dios te-ikneliá iga welya tiye'onoj iyixtaj. Iwán tipakij iga tikmatij iga wi' díá kuá' tikitaskej yej yekti yej Dios temakas.

³ Iwán ayejsan iga inón tipaktokej, sino que nō tipakij kuá' te-iknochíwaj, iga tikmatij iga kuá' te-iknochíwaj ompa timomachtiáj ken iga wel matikijyowíkan kuá' te-iknochíwaj.

⁴ Iwán iga tikijyowiáj kuá' te-iknochíwaj, Dios teyé'ita, iwán siga teyé'ita Dios, wel tikmatij iga keman tonoskej íwan.

⁵ Iwán iga tikmatij iga keman tonoskej íwan, ayá' tipinawaj iga tikmatij iga temá' iyEspíritoj yej tenextiliá ken iga yej tépoxchökiliá.

⁶ Kuá' awel timomanawiajaj toganaj, íkuá'wa' in Cristo migui' iga tejemen yej tikchíwaj yej ayekti.

⁷ Ayí' agaj kiyolmaka iga mamiki iga se', niga wel miki iga se yej ye'nemi; anka wel ono se yej wel mamiki iga se yej mela'ye'nemi nokta.

⁸ E', Dios tenextiliá iga tépoxchökiliá iga Cristo migui' iga tejemen, malej iga tikchijtokej yej ayekti.

⁹ Inán Dios teyé'ita iga Cristo kitoyaj iyesyo kuá' migui' iga tejemen; majya sej Cristo wel temanawij kuá' Dios kuesiwis wān kicastigaroj yej ayompa nemij.

¹⁰ Siga kuɑ' tejemej aya t̄eyē'itaya Dios, Cristo kichij iga t̄eyē'ítaya iga mi' iga tejemej, kuanti máj iga inán t̄eyē'ítaya, nō t̄esalvārowa iga Cristo ojpa-isa' sej.

¹¹ Ayejsan iga inón, sino que nō tipaktokej ipan Dios iga ticrēdowaj pan toTēko Jesucristo, iwán iga Cristo kichij iga matonokan tamelá wān Dios.

Adán iwán Cristo

¹² Ijkón inán, iga itechko s̄e taga' yej akichij ken Dios kine', ómpaya p̄ewa' iga mochiwa yej ayekti ipan inín tajli, inón iga mikilo, iwán inán nochí miki iga nochí kichiwaj yej ayekti.

¹³ Áchtosan kuɑ' aya onoya ley, mochijtoyay yej ayekti ipan inín tajli; e' kuɑ' ateyi ley, ayagaj wel kitelwiá iga kichijto' yej ayekti.

¹⁴ Desde iga onoya Adán este iga Dios kimá' ley in Moisés, mikikej nochí gente. Mikikej malej iga ayá' kiyokachijkej yej Dios kijtoj iga amo mamochiwa; Adán, kena, kiyokachij yej Dios kijtoj iga amo mamochiwa.

Wel mojtowa iga Adán achi ijkómpasan ken Cristo.

¹⁵ E' yej kichij Adán awel tikijtowaj iga ijkómpasan iwán inón yej Dios tepetzmakokawij. Iga itechko Adán mia' mikikej, e' majya sej Jesucristo iselti kichij iga Dios mateyē'ita iwán temakokawij iga t̄esalvārowa.

¹⁶ Inón yej Adán kichij yej ayekti, awel tikijtowa iga ijkómpasan ken imakoka Dios yej temaka iga t̄esalvārowa. Iga s̄e yej Adán kichij yej ayekti, mojtowa iga kajasi iga nochí

mamocastigaro; e' imakoka Dios kichijwa iga wel tےye'ita, malej iga tikchijkej mia' yej ayekti

17 Puej siga itechko sesan taǵa' yej kichij yej ayekti, nochi gente miki; iga yej kichij se' taǵa' yej itoka' Jesucristo, majya sej wel tepalewiá iga ayí' timikiskej iga Dios te-ikneliá.

18 Ijkón ken itechko Adán iga kichij yej ayekti, nochi gente mikij, ijkonsan no iga Cristo yej kichij yej pox yekti, kichij iga Dios makiye'ita nochi gente wán maonokan íwan nochipa.

19 Ken tikijtowaj igasan se taǵa' ayá' tacredoj iga kichij yej ayekti, nochi kimopa'; ijkonsan no iga se taǵa' yej itoka' Jesús tacredoj, kichij iga Dios makiye'ita pox miakejmej.

20 Dios kimá' iley Moisés iga matikmatikan iga tikchiwaj yej ayekti. E' malej iga pox nesi iga mochijwa yej ayekti, majya sej Dios kinextij iga te-ikneliá.

21 Ijkón iga nochi tejemen tikchiwaj yej ayekti, iwán inón iga nochi timikij; e' inán iga Dios pox te-ikneliá iwán tےye'ita iga timoconfiarowaj pan toTeko Jesucristo, nochipa tonoskej wán yéj.

6

Tisenmikíkeja iwán Cristo, ijkonsan no íwan tisen-ojpa-isaskej

1 ¿Te tikijtoskej? ¿Ix tikteki'chijtoskej yej ayekti iga Dios majó' mateperdonaro?

2 ¡Ayá! Tejemen ken kuá' timikíkeja iga tikajtéjkeja iga tiktekichijwaj yej ayekti; ¿kén weljo' matikchijtökansan yej ayekti?

³ ¿Ix ayá' ankimatij iga yej timobautizárojkej* iga ticređojkej ipan Cristo Jesúś, nō ken kua' tisenmikíkeja íwan?

⁴ Iga kua' timobautizárojkej, íkua' timosentokkej íwan. Ijkón ken toTaj ki-ojpa-ixitij Cristo iga iweyi poder, ijkón inán teojpa-ixitij iga matiyé'nemíkanya pan iyojwi.

⁵ Siga kua' timobautizárojkej, tisenmikíkeja iwán Cristo, ijkonsan nō íwan tisen-ojpa-isaskej.

⁶ Tikmatij iga to-ikyapanemilis moclavároj wán Cristo ipan cruz, iga inón yej teyoltílanaya iga matikchíwakan yej ayekti mamíkiya iga ayo' máj matikchijtokan yej ayekti.

⁷ Yej mi'ya, ayo' kichíwa yej ayekti.

⁸ Siga tisenmikíkeja iwán Cristo, tikmatij nō iga tonoskej íwan.

⁹ Tikmatij iga kua' Cristo ojpa-ísa'ya kān miktoya, ayo' sej mikis nikeman.

¹⁰ Cristo migui' sésan vej iga makiperdonáro nochí yej mochiwa yej ayekti; e' inán iga sej isato', kichijto' ken Dios kineki.

¹¹ Ijkonsan nō amejemen ximomachiličan kenkuá'anmiktókeja iga ayo' wel ankichiwaj yej ayekti, e' xisatokan iga xikchíwakan ken kineki Dios, iga ansétitokej wán Cristo Jesúś yej toTeko.

¹² Amocuerpoj kēman mikis, e' inán mitztekimakasnekij iga xikchíwakan yej ayekti, inón iga amo ximoyolyamánakán iga xikchíwakan yej ayekti ken mitzyoltílanaj amocuerpoj.

¹³ Ni alín amocuerpoj amo makichiwa yej ayekti. Majwa' xikchíwakan yej Dios kineki iga

* **6:3 6:3** Xikita glosario "Bautizar".

manesi iga anmikíkeja w n an-ojpa-is keja sej. Ximomakakan iga nochi amocuerpoj makich wa yej y kti ken Dios kineki.

¹⁴ Ijk n ay'ya wel mitztekimakaj amocuerpoj iga xikch wakan yej ay kti iga ayo' mitztekimakatokej la ley, sino que in n amonokej iga Dios mitzikn eli j.

*Matimixkuitikan ipan toknimej yej tekoyojkej,
yej kijli j esclavot[†]*

¹⁵ ¿K n tikijtoskej? ¿Ix tiawij tikch watij yej ay kti iga ay'ya t tekimaka la ley, iw n iga san Dios te-ikn eli ? ¡Ay j ijk n!

¹⁶ Amejem n ankimatij siga ankitemowaj iga agaj mamochiwa amoteko, amonoskej ken iyescl vojmej iw n ankich waskej ken y j mitztekimakaj; siga mitztekimakaj iga xikch wakan yej ay kti, anmikiskej. E' siga ankich waskej iga Dios maono iga amo eko, ankich waj ken y j kiye'ita.

¹⁷ Nikmaka gracias Dios, malej iga ikyay ankitekichijtoyaj yej ay kti, e' in n ankimela'cred jkeja iga inochi amo almaj kensan mitzmachtijkej.

¹⁸ In n ken kua' anxitom keja iga ay'ya ankichijtokej yej ay kti, in n ankich waja ken mitztekimakaj amo eko Dios.

¹⁹ (Nimitzijklowili j ijk n iga ximixkuitikan ipan toknimej yej escl vojmej iga amejem n m j wel xikentenderok n nochi.) Ijk n ken ikyakankiyolmakakej iga ankichijkej kuajkuantas

[†] **6:14 6:14** Xikita glosario "Esclavo".

yej ayekti iga amocuerpojmej, ijkón inán ximomakakan iga xiye'nemíkan, iwán xonokan petzsan iga Dios.

20 Kuq' amejemen an-ilpitóyajo' iga nochipa ankichijtoyaj yej ayekti, ayá' katka ankichijwayaj ken kineki Dios;

21 e' ¿te anmotanilijkej ipan yej ikya ankichiijkej, yej inán mitzpinajtiáj? Nité. Yej nemij ipan inón ojti, yawij mikitij.

22 E' inán ayo' an-ilpitokej iga ayo' ankitekchijtokej yej ayekti, majwa' ankichíwaja ken kineki Dios. Inín sí, mitzpaléwiáj iga inán annemiskej ken kineki Dios, wān después nochipay amonoskej iwán Dios.

23 Yej kichíwa yej ayekti, motaniliá iga mamiki, e' yej temakokatiá Dios, inón iga nochipa matonokan íwan iga tisétítókeja wān Cristo Jesús yej toTeko.

7

Mixkuitilo ipan yej námiktitokej

1 Nokniwān yej ankixmatij la ley, ankimátija iga la ley kimandarowa sé miej iga isátogo'.

2 Wel timixkuitiáj ipan sé siwa' yej námiktito'; la ley kijtowa iga awel yawi wān se' taga' miej ónogo' iweweji, e' siga miki iweweji, la ley kixitoma iga wel mamonamiki wān se'.

3 Siga sé siwa' kitoka se' taga' miej isátogo' iweweji, kijliskej iga najnámolnemi; e' siga miki iweweji, siwa' xitomi de la ley, iwán wel monamikiá iwán se' taga' iwán ayá' mojtowa iga najnámolnemi.

4 Ijkonsan no amejemén noknijwān, ken ansen-mikíkeja wān Cristo, ay' mitzjuzgarowaj la ley. Inán amejemén itatki se'ya, inónwa' toTēko yej ojpa-isa' kān miktoya, inón iga matikchijtókānya ken Dios kineki.

5 Miej tikchijtoyaj yej ayompa kensan kinekiá toalmaj, la ley tetajlantíko iga máj tikelewijkej yej ayekti iga matikchijwakan iga tocuerpoj, iwán ijkón tewiga' kān matimikikan.

6 E' inán iga tisenmikikej wān Cristo, ay'ya tejuzgarowa la ley. Inán timoyolpatákeja iwán tikchijwaj ken kineki iyEspíritoj Dios, iga ay'ya tonokej ipan imá' inón ley yej ikyay ikuilijto'.

Ipan nej chantito' yej ayekti

7 ¿Tetaj tikijtoskej inán? ¿Ix ayekti in la ley? ¡Ayá! Ayéj ijkón. E' nej ayá' katka nikixmatiá yej ayekti siga ayéj iga la ley. Nej ayá' nikmatiá siga ayekti iga manikpiasneki yej ayéj notatki siga la ley ayá' ijkín kijtowaya: "Amo xikpiasneki yej ayéj motatki."

8 E' el pecado momatiij de la ley, iwán itechko yej tatekimaka la ley, pan nej kixitij iga manikyolmaka iga manikchijwa nochí yej ajayekti. Siga ateyi la ley, el pecado ken mikto' iga até wel kichijwa.

9 Ikya nej aya nikixmatiá la ley wān nitawelonoya; e' kuá' nikixmati' la ley, ken kixitij iga manikchijwa yej ayekti, iwán nimigui' iga neyokatij wān Dios.

10 Iwán nikasi' iga inonsan ley yej katka manemaka vida, majwa' nemiktij iga neyokatij wān Dios.

11 Iga el pecado momatij de yej tatekimaka la ley, nēkajkayaj iwán iga inonsan yej tatekimaka, nēmiktij iga nēyokatij wān Dios.

12 Inán tikijtowaj iga la ley nokta wālaj de Dios, iwán nochi yej tatekimaka pox yekti, Dios kiyē'ita wān tanēxtiliá ken iga se maye'nemi.

13 La ley yekti, e' ināntaj, ¿ix iga itechko la ley iga nimigui'? ¡Ayéj ijkón! Nej notechko iga nimigui' iga nikchij yej ayekti kua' la ley nēnēxtiliij yej yekti; iwán ijkón iga ipan la ley nesi iga yej ayekti nikchijwa, poxsay sej ayekti nesi.

14 Tikmatij iga la ley wi' de Dios; e' nej ninakayoj wān nochipa nēyoltilāna iga nikchijwa yej ayekti.

15 Nej anikojasi yej nikchijwa, iga ayá' nikchijwa yej nikneki, mājwa' nikchijwa yej nikijiya.

16 Malej iga ayá' nikchijwa yej yekti yej nikchijwasneki, kena, nikmati iga pox yekti la ley.

17 Ijkón ayo' nej yej nikchijwa, sino que yej ayekti yej chāntito' pan noālmaj nēyoltilāna.

18 Iwán nej nikmati iga ayá' chāntito' yej yekti pan noālmaj, iga nochipa nēyoltilāna iga manikchijwa yej ayekti; puej nej nikchijwasneki yej yekti, e' awel nikchijwa.

19 Anikchijwa yej yekti ken nikneki, mājwa' nikchijto'san yej anikneki.

20 Iwán siga nikchijwa yej ayá' nikneki, ayo' nej yej nikchijwa, sino que yej ayekti yej chāntito' pan noālmaj.

21 Ijkón inán nikmati; malej iga nej niknekto' manikchijwa yej yekti, nej nikchijto'san yej ayekti.

22 Ipan noàlmaj nikye'ita iley Dios;

23 e' nikita iga chàntito' ipan nej ken tejté yej netekimakato' yej akineki manikchìwa ken nikejlàmiki; inonwa' yej ayèkti yej chàntito' pan nej yej nepresojwijto'.

24 ¡Nimoknomati ken nono'! ¿A' nemàñawij de inín nocuerpoj yej ken míkto'ya?

25 ¡Gracias nikmaka Dios iga toTeko Jesucristo nemàñawij!

Ijkón inán, nikneki iga manikchìwa yej kijtowa iley Dios, e' ipan nocuerpoj ono' se' ken tejté yej netekimakato' iwán nèchìwaltiá yej ayèkti.

8

IyEspíritoj Dios teojmaka

1 Inón iga, Dios ayí' kicastigaroj yej sètitokej wàn Cristo Jesús, yej ayo' nemij ken yejemej kinekij, sino que nemij ken kineki iyEspíritoj Dios.

2 Iga tisètitokej wàn Cristo Jesús, iyEspíritoj Dios temaka vida iga ay'ya tikchìwaj yej ayèkti; tesalvàroj iwán ay'ya tètekimaka inón ley yej kijtowa iga timikiskej iga tikchìwaj yej ayèkti.

3 Iga Dios kichij iga tejemej yej ileypa Moisés awel kichìwaya. Inón ley awel tepalewiá iga tikchìwaj yej tatekimaka, iga nochipa toàlmaj kineki matikchìwakan yej ayekti. Dios kititan iPiltzin yej mochij taga' yej nesiá kensan tejemej, yej ayèkti tikchìwaj,* iga mamiki iga totechko.

* **8:3 8:3** Ayéj iga Jesús kichij yej ayèkti; Heb 4:15 kijtowa iga Jesús ayí' kichij yej ayèkti.

Dios ipan icuerpoj iPiltzin kipoloj nochí yej ayekti tikchijwaj.

⁴ Inón kichij iga tejemej wel matikchijwakan ken kijtowa la ley, puej ayo' tikchijtokej ken tiknekij tejemej sino que ken kineki iyEspíritoj Dios.

⁵ Puej yej kichijtokej yej kiyoltiļantokej yej ayekti, kejlāntokej iga kichijwaj ken yej yejémejpa kinekij; e' yej kichijtokej ken kineki iyEspíritoj Dios, kejlāntokej iga kichijwaj ken kineki Dios.

⁶ Siga matikchijtokan ken teyoltiļana yej ayekti, inón temikiá, e' siga matikchijtokan ken kineki el Espíritu Santo, nochipa tonoskej wān Dios iwán tonoskej tamelá.

⁷ Iga yej kejlāmíkijsan yej ayekti, inómejwa' kijiyaj Dios; iga akichijwaj ken kineki iley Dios, niga welitij kichijwaj.

⁸ Inón iga, yej kichijtokej yej kiyoltiļanaj yej ayekti, Dios awel kiyē'ita.

⁹ E' amejemen ay'ya ankichijtokej ken mitzyoltiļanaj yej ayekti, sino ken kineki iyEspíritoj Dios, iyEspíritoj Dios ono' ipan amejemen. Yej ayá' kipiá iyEspíritoj Cristo, inón ayéj de Cristo.

¹⁰ Malej iga amocuerpoj mikis iga ankichijwaj yej ayekti, e' siga Cristo chāntito' pan amejemej, amoespíritoj isato' iga anye'onokej iyixtaj Dios.

¹¹ Iwán siga chāntito' pan amejemej iyEspíritoj Dios, inón yej ki-ojpa-ixitij Jesús kān miktoya; inōnsan nō Dios yej ki-ojpa-ixitij, nō mitzojpa-ixitískej iga iyEspíritoj yej chāntito' pan amejemej.

12 Ijkón noknīwān, inán Dios kineki iga matikchīwakan ayéj ken toalmaj kineki iga matikchīwakan yej ayekti.

13 Siga amejemén ankichijtokej ken amoalmaj kineki iga xikchīwakan yej ayekti, anyawij an-mikitij iga anyokatitoskej de Dios; e' siga iyEspíritoj Dios mitzkāwaltiáj iga ayo' xikchīwakan yej ayekti, nochipa amonoskej wān Dios.

14 Ipilowān Dios momakaj iga kitokaj ken kinextiliá iyEspíritoj Dios.

15 Puej iyEspíritoj Dios yej mitzmakakej, ayéj se espíritu yej mitzesclāvojtiliáj iga sej ximajmawikan, sino que Espíritu yej kichīwa iga ximochīwakan ipilowān Dios. Iwán inín Espíritu kichīwa iga matikijlikan Dios: ¡Nopáj!

16 Injinsan Espíritu mosetiliá iwán toespíritoj iwán kijtowa iga tejemen ipilowānya Dios.

17 Iwán iga tejemen ipilowān Dios, kajasi iga no matemakakan yej itatki Dios, yej kijtoj iga temakas, iwán tosentatki mochīwas wān Cristo, siga inán iwán tiksensufrírowaj, wel no tonoskej ipan cielo kān ono' yéj.

18 Puej nikmati iga inán tejemej yej tiksensufrírowaj, ni alín ayá' kaxiliá iwán inón, kuá' keman tisen-onoskej wān Jesús.

19 Inochi yej ono', yej kichij Dios kichixtokej iga magui' maásiya inón dia kuá' Dios kichīwas iga manesi aja'yéj ipilowān.

20 Iga inochi yej ono', yej kichij Dios yéj kijtoj iga amo maye'onokan,[†] ayéj iga kinekij, sino iga Dios ijkón kijtoj; e' weljo' sej keman moye'talij

† 8:20 8:20 Gn 3:17

21 iga nochí yej kichij Dios ay' yawij mikitij niga palaniskej, wán paktoskej nō kensan ipilowan Dios.

22 Tikmatij iga inán nochí yej Dios kichij tenatokej iwán kimachiliáj ken se siwá' yej pilkualoto' iga taonoltiá.

23 Iwán ayejsan nochí yej Dios kichij yej kualotokej, sino que tejemen nō, e' tikpiaja iyEspíritoj Dios yej achto temá'. Iwán tikmatij iga inón kijtojneki iga temákaso' máj. Tikmachiliáj iga poxsan tikualotokej, iwán tikchixtokej iga keman techiwas ipilowan Dios, íkuá' timomachiliskej íjkanya iga tikpiaskej sé'paya tocuerpoj.

24 Iga tikchixtokej Dios tikmatij iga timomanawíjkejya; e' siga se kichixto' yej kitzto'pa, inón ayo' kichixto'. Yej se kítzto'ya, ¿téjaso' iga makichixto?

25 E' siga tikchixtokej yej aya tikitaj, melá'wa' iga atisiawij iga tikchixtokej.

26 Ijkonsan nō iyEspíritoj Dios tepalewiá kuá' timosemakasnékiya. Iga kuá' titajtowaj wán Dios ayá' tikmatij te tiktajtaniliáj, e' iyEspíritoj Dios tetajtowiliá iyixtaj Dios, te ken ténapa iga kijtowa yej tejemej atikojasij kén tikjtowaj.

27 Iwán Dios yej kixmati te tikejlántokej, kigmati te nemí kijtowa iyEspíritoj Dios; iga iyEspíritoj Dios kitajtowiliá yej kicredowaj Dios, ijkón iga Dios kineki iga maye'onokan.

Nochipa tiktaniáj iga Cristo tepalewiá

28 Tikmatij iga Dios tekipanowa iga nochí maye'kisa inomej yej kichokiliáj, inomej yej

Dios kitapejpen iga mamoch*ıwa* ken yéj nochipa kejlanto'.

²⁹ Iga yejemej yej Dios ikyay *kixmati'*, áchtoya no kitapejpen iga mamoch*ıwakan* kensan Jesucristo yej iPiltzin Dios, iga Jesucristo mamoch*ıwa* tekoko pan nochi tokniwan.

³⁰ Iwán yej desde áchtoya Dios kitapejpen, kinotza' no, iwán yej kinotza', no ki-omemawij, iwán yej ki-omemawij, no kitalij iga maono itenoj yéj.

³¹ Inán, ¿te tikijtoskej de inín? Siga Dios de tejémempa, ¿a'yéj yej wel tec*ıwilij* yej ayekti?

³² Dios kine' iga mamiki iPiltzin iga nochi tejemej; ¿kén iga ayá' yawi no temakati nochi yej yéj kipiá?

³³ ¿A'yéj wel kitelwij yej Dios kitapejpen? Ayagaj, iga Diøswa' in yej kijtowa a'yéj ye'nemi;

³⁴ ¿A'yéj wel tecastigaroj? Ni agaj, iga Crístojwa' in yej migui' iga tejemen, ayejsan iga inón, sino que ojpa-isa' iwán ono' ilədoj iyem'a' Dios iga tetajtowilijto'.

³⁵ ¿A'yéj wel kikawaltij iga Cristo matechokili? Ayagaj, niga nité wel kikawaltij iga Cristo matechokili. ¿Ix wel kuá' tecastigarowaj, o kuá' tejté teyolmiktijto', iwán kuá' tetemojtinemij iga matecastigarókan, o kuá' apistaj, o kuá' ayo' tikpiáj totzótzol, o kuá' temiktijnekij?

³⁶ Ken kijtowa kān ikuilijto':

Iga san nimitztokaj, nochipa nemiktijnekij.

Ne-itaj ken borregojmej[‡] yej yawij kimiktitij.

[‡] **8:36 8:36** Xikita glosario "Borrego".

³⁷ E' ipan nochí inín, nochipa tiye'kisaj iga tēpalewiá Cristo yej tēchökiliá.

³⁸ Inán nikmela'mati iga ateyi nité yej wel kikawaltij iga Dios matechökili. Niga matemiktiqan, niga kuá' tisatokej, niga ąngelnejmej, § niga Tzitzimi' iyangelejmej, niga yej ono' inán, niga yej wi'o',

³⁹ niga yej ajko ono', niga yej ono' tałtampa. Nité yej Dios kichij, awel kikawaltiá iga Dios mateneki ken yéj tēnëxtilij ipan Cristo Jesús yej toTēko.

9

Ken iga Dios kitapejpen la gente de Israel

¹ Nej niktoka Cristo, iwán iyEspíritoj Dios nēnëxtiliá pan noalmaj iwán ne-ijliá iga ayá' nemí nitakajkayawa; nemí nimitzijliáj nokta iga

² poxsan nimoknomati, iwán nochipa kualoto' noalmaj.

³ Niknekiá katka manikpalewikan nokniwan israelitajmej yej de nejémempasan. Este katka Dios ayo' maneyé'ita iwán manikajtewa iyojwi Cristo, e' siga katka inón kipalewiayaj yejemej iga makina'techokan Dios.

⁴ Yejemej israelitajmej, iwán Dios kitapejpen iga mamochiwakan ipilowan. Dios kinëxtilij ipoder iga onoya iwamej kuá' kichij pacto iwán yejemej. Dios kimá' iley Moisés. Dios kinëxtilij ken iga makiweyimatiltikan kuá' monechkowaj tiopan, iwán kijlij yej yawi kimakatij.

⁵ Yejemej ipilowan ipilowampa to-ikyapatajwewetkej, ipan inomej walaj Cristo,

§ **8:38 8:38** Xikita glosario "Ángel".

iwán yéj Dios yej kimandarowa nochi, nochipa mamoweyimatilti. Ijkónyawa'.

⁶ Ayéj iga Dios ayá' kichij ken kijlij israelitajmiej; iga ayéj nochi gente yej israelitajmiej imela' pilowan Dios, iga ayá' nochi moconfiarowaj ipan Dios ken iyikyapatajweweijmiej Israel* yej no itoka' Jacob.

⁷ Niga nochi ipilowan Abraham ayéj nochi imela' pilowan; sino que Dios ijkín kijlij: "Petz mopiltzin Isaac yawi kipiwiti mopilowan."[†]

⁸ Inín te-ijlijneki iga ijkón ken Isaac naceroj iga Abraham moconfiaroj ipan yej kijtoj Dios; tejemej no ipilowan Dios ayéj iga tejemej ipilowan Abraham, majwa' iga timoconfiarowaj ipan yej kijtoj Dios.

⁹ Dios kijlij Abraham yej yawi mochiwati: "Se xiwi' sej niwi', iwán ikuq' Sara kítasya se ipiltzin."[‡]

Dios wel kichiwa ken kiye'ita

¹⁰ Amo xikelkawakan yej mochij wán kuatejmej yej ipilowan Rebeca wán Isaac yej to-ikyapatajweweij;

¹¹⁻¹³ kua' aya katka onoyaj kuatejmej, niga kichíkaja yej yehti niga yej ayekti, e' Dios kijlij Rebeca: "Yej tekoko yawi kichiwati ken kineki tetzoyo'." Inón no senyawí wán se' kān ikuilijto', kijtowa: "Nikne' Jacob, e' Esaú nikijiya'." Ijkón nesi iga Dios wel kitapejpena ken kineki,

* **9:6 9:6** Israel; taqa' yej no itoka' Jacob. † **9:7 9:7** Gn 21:12

‡ **9:9 9:9** Gn 18:10

ayéj iga agaj kichíwa tejté, sino que iga Dios kiyokanotza'.[§]

¹⁴ Inán ¿té tikijtoskej? In Dios, ¿ix kichíwa yej ayekti? ¡Ayéj ijkón!

¹⁵ Iga Dios kijlij Moisés: "Nia nikchokiliti yej nej nikneki manikikneli, iwán nikiknelij yej nej nia nikikneliti."^{*}

¹⁶ Inón iga ayejsan iga agaj makineki, niga mamoteki'topewa iga makalaki, tájma'wa' Dios yej yéj kikneliá.

¹⁷ Iga kán ikuilijto' kijliá Faraón: "Nimitztalij iga rey iga nimitznextilij nopoder iwán iga ipan inín tajli noyan mane-ixmatikán."

¹⁸ Inón iga Dios kikneliá a'ya iga yéj kikneliijkeki, iwán kiyoltakuawiliá, a'ya iga yéj kiyoltakuawiliijkeki.

¹⁹ Iwán tej tine-ijlij: "Siga ijkón, ¿te iga Dios kijtowa iga itechko taga'? ¿A'yéj wel kijtowa iga amo mamochíwa ken Dios kineki?"

²⁰ ¡E' tej taga! ¿Te moteki in tej iga ximokueso iwán Dios? ¿Ix wel ən se kómi' makijli yej kichij: "¿Te iga ijkín tinechij?"[†]

²¹ Pues yej kichíwa kómi' wel kichíwa ken yéj kineki, iwán ipan inónsan kónsoki' wel nō kichíwa yej námol awel kikui, iwán se' yej a'san nesi wel kikui.

²² ¿Iwán té tikijtoskej?, Dios kine' matanextili ken tacastigarowa iwán iga nochí makitakan ipoder, inón iga Dios ayá' kikuesowilij yej kajasiá iga makicastigarókan yej onóyaja ga polewiskej.

§ 9:11-13 9:11 Gn 25:23; Mal 1:2,3

* 9:15 9:15 Ex 33:19

† 9:20 9:20 Is 29:16

23 Ijkón kichij iga kinextij iweyipoder ipan tejemen yej te-iknelij, yej desde áchtosan tetapejpen iga matonokan kan yéj ono'.

24 Dios tənotza', akita siga tjudiyojmey o ayéj.

25 Ken ikuilijto' ipan əma' yej kikuiloj Oseas: Yej ayéj katka nopolowan, nia nikijliti iga nopolowan.

Yej aniknekiá, niknekis.‡

26 Iwán ompa kan mitzijlijkej: "Amejemen ayéj nopolowan",

ompa yawij mitzijlítij ipolowan Dios yej isato'.§

27 E' iga israelitajmey, Isaías kijtoj ijkín: "Malej iga israelitajmey pox miakej ken tikita xajli yej ono' lamartenoj, petz alín kawiskej yej yawij mosalvarotij.

28 Ayá' wejkatis toTeko yawi kijuzgaroti nochí yej onokej ipan inín tajli."*

29 Ken Isaías ikya kijtoj:

Siga toTeko yej nochí wel kichíwa, ayá' katka kikajtewaya alín toknímey iga tejemej matonokan, tipoliwikaja ken yej chantitoyaj altepe' Sodoma† iwán Gomorra.‡

Judiyojmey akentenderojkej

30 ¿Te tikijtoskej? Iga yej ayéj israelitajmey yej ayá' kitemowayaj iga maye'onokan iyixtaj Dios, yejémejwa' in yej máj ye'onokey iyixtaj Dios iga moconfiārowaj.

‡ 9:25 9:25 Os 2:23 § 9:26 9:26 Os 1:10 * 9:28 9:28 Is 10:22,

23 † 9:29 9:29 Dios kitatij yej chantitoyaj altepemey Sodoma iwán Gomorra iga kichijkej yej ayekti. Gn 19. ‡ 9:29 9:29 Is 1:9

31 E' israelitajmej yej kitokayaj la ley, yej katka maye'onókanya iyixtaj Dios, awel kichijkej ken kijtowa inón ley.

32 ¿Te iga? Iga ayá' kitemojkej iga maye'onokan iyixtaj Dios iga san moconfiarowaj ipan Cristo, majwa' kinekiáj iga Dios makiyé'ita yej kichíwayaj. Inón iga ken mokxiwítekikej ipan te'ti, iwán inonwa' te'ti kijtojneki Cristo. §

33 Ken kijtowa kān ikuilijo':

Nej niktaliá ipan altepe' Sion* se te'ti kān mokxiwítekilo, se te'ti yej tawetziltiá.

Yej moconfiarowa ipan inón te'ti ayá' mopinajtij.†

10

1 Nokniwān, noalmaj kineki iga israelitajmej mamosalvarokan, iwán kuq' niktenewiá Dios, inón niktajtaniliá.

2 Niye'tajtowa iga yejemej, poxsan kiweyimatiltiáj Dios, e' ayá' kimatij ken iga makiyé'chikwakan.

3 Iga ayá' kimatij ga Diossan yej kichíwa iga se maye'ono iyixtaj yéj, majwa' yejémensan kitemowayaj imatikamej iga maye'onokan iyixtaj Dios, e' ayá' kichiwaj ken yéj kijtowa.

4 Iga wälaj Cristo, kitamiko iley Moisés, inán nochí yej moconfiarowaj pan Cristo yé'oneskej iyixtaj Dios.

§ 9:32 9:32 Is 18:14

* 9:33 9:33 Sion se' itoka' Jerusalén.

† 9:33 9:33 Is 28:16

5 Iga sę maye'ono iyixtaj Dios iga kich̄iwa ken kijtowa la ley, Moisés ijkín kijuiloj: "Yej kich̄iwa ken kijtowa la ley, iga inón mosalvāroj."^{*}

6 E' yej kisentaliá iyālmaj pan Dios iga maye'ono iyixtaj, ayí' tatajtani: "¿A'yéj tejkawis ipan cielo? —inín kijtojneki iga matiktemowikān Cristo,

7 niga ayí' tatajtani: ¿A'yéj temoj kān onokej iyālmajmēj yej miktokej?" —inín kijtojneki iga matikojpa-ixitikān sej Cristo ken kuq' mítko'o'.

8 ¿Wān tētaj kijtojneki? "Itájtōl Dios monā'san ono', iga ono' ipan moten iwán ipan moalmaj." Injinwa' in itájtōl yej ipan matimoconfiarokān, yej nejemej nikpowaj.[†]

9 Siga tikijtowa iga Jesús toTēko, iwán ipan moalmaj ticrēdowa iga Dios ki-ojpa-ixitij kān miktoya, mitzsalvāroj.

10 Puej iga toalmaj ticrēdowaj, iwán ijkón iga tiye'onoj iyixtaj Dios, e' iga toten tiknojma-ijtowaj iga Jesús toTēko iwán ijkón iga Dios tēsalvārowa.

11 Kān ijkūlijito' itájtōl Dios kijtowa: "Nochi yej kisentaliá iyālmaj pan yéj, ayá' mopinajtij."[‡]

12 Dios kiye'ita judiyojmej wān yej ayéj judiyojmej; puej tonochin tikpiáj sesan toTēko, iwán a'san nesi kipalewiá yej kitajtaniliá.

13 Iga ijkín kijtowa itájtōl Dios kān ijkūlijito': "Nochi yej kiteneawiá itokā' toTēko yawi mosalvaroti."[§]

* **10:5 10:5** Lv 18:5 † **10:8 10:8** Dt 30:12-14 ‡ **10:11 10:11**

Sal 34:22 § **10:13 10:13** Jl 2:32

14 E' ¿kén yawij kitenewijtij toTeko Jesucristo siga ayá' nemi kicredowaj ipan yéj? ¿Iwán kén kicredoskej ipan yéj siga aya nemi kikakij de yéj? ¿Iwán kén yawij kikakitij siga ayagaj nemi kitatapowiáj de yéj?

15 ¿Kén yáskej kipowatij ye'noticiaj siga ayagaj kititanij? Ken kijtowa kān ikuilijto' itájtol Dios: "¡Pox monsaj kuá' asij yej kipowaj ken iga matonokān tamelá, yej tematiltíkoj ye'noticiaj!"*

16 E' ayá' nochí kicređojkej ye'noticiaj. Ken kijtowa profeta Isaías: "NoTeko, ¿ix agaj netajtolkuilijkej yej nikpojkej?"†

17 Ijkón yej moconfiarowaj ipan Cristo, achto kikakij itájtol. Iga makikakikān, kineki agaj makipowa inón ye'noticiaj.

18 E' nimitztajtanij: ¿Ix an kikakikej in itájtol Dios? ¡Kena, kikakikej! Kān ikyay ikuilijto' kijtowa:

Itájtol yejemén mokagui' noyán ipan tajli, iwán itájtol ási'ya este ipan itajtamiyán inín tajli.‡

19 E' sej nitatajtani: In israelitajmēj, ¿ix an aya kimatij? Moisés áchtoya kijtoj:

Nia nikchíwati iga xiyolkuesiwi iga sē país yej ayéj niga país; nikchíwas iga ximokuejkuesokān wān sē país yej pox yoltakuakti'.§

20 Isaías sej mixewiá iga kijtowa:

Yej ayá' nētemowayaj, neasikej;

iwán nikixnextilijkej yej ayá' nētemowayaj.*

* **10:15 10:15** Is 52:7 † **10:16 10:16** Is 53:1 ‡ **10:18 10:18** Sal

19:4 § **10:19 10:19** Dt 32:21 * **10:20 10:20** Is 65:1

21 Iwán kuá' tajtowa de israelítajmej, Isaías kijtowa: "Semilwi' nimapatajtoya iga niknótztoyaj yej pox yoltakuaktikej iwán akinekij manetokakən."†

11

Dios ayá' kisenkokajtej israelítajmej

1 Inán nitatajtani: ¿Ix an Dios kitepo'má' israelítajmej? ¡Ayéj ijkón! Nej no ni-israelítaj yej ipilówampa Abraham ipilonwan, iwán itríbujpa Benjamín.

2 Dios ayá' nemi kitepo'maka yej yéj kitapejpen, inón yej pox ikyay kixmati. ¿Ix ayá' ankimatij kān ikuilijto' ipan itájtol Dios yej kichij Elías, kén iga yéj kuá' kitenewij Dios kitelwij israelítajmej? Kijtoj:

3 "NoTeko, kimijmiktíjkeja moprofetajmej, inewi moaltar kixixitínkej, iwán nejsan nikawí' noselti, e' nej no nemiktijnékija."*

4 E' Dios kijlij: "Nikpiao' siete mil tajtaga' yej netokaj, yej ayá' motankuaketzaj iyixtaj ídolo yej kijliáj dios Baal."†

5 Puej ijkonsan no inán, acho' kawikej sekin israelítajmej yej Dios kiknelij iwán kitapejpen.

6 Iwán siga san kitapejpen iga yéj ijkón kiknelij, ayejwa' iga se kichij yej yekti; porque siga se makichíwapa yej yekti, ayejwa' iga ta-ikneliá Dios.

† **10:21 10:21** Is 65:2 * **11:3 11:3** 1 R 19:14 † **11:4 11:4** 1 R 19:18

⁷ Inán, ¿kén tikijtoskej? Israelitajmej ayá' kasikej yej kitemowayaj, e' yej Dios kitapejpen, kena kasikej. Sekin moyoltakuawilijkej.

⁸ Ken kijtowa kān ikuilijto' itájtöl Dios: "Dios kikuatapololij inomej; kimá' iyixmej, e' kixtzakua' iga amo matachakan iwán kimá' inakasmej, e' ayá' takakij, iwán este inán ijkón onokej."[‡]

⁹ David no kijtowa:
 Kuq' nemi ilwichiwaj, mamawetzikan ken toto'
 yej kawi ipan kuakakax
 iga makikitzkikan iga makicastigarokan. §
¹⁰ Iyixmej, mapajpachatiakan, iga amo mat-
 achakan,
 matepotzwijkoliwikán iwán ijkón makawikan.*

Kén iga mosalvarowaj yej ayéj judiyojmej

¹¹ Nimitztajtanij inán: ¡Ix ən mela'wetzikey in israelitajmej wan ayí' moketzaskej? ¡Ayá'!, e' kuq' israelitajmej ayá' kichijkej ken kijtowa Dios, iga inón mosalvarojkej yej ayéj israelitajmej, iga inán mamixkuitikan israelitajmej iga maki-credokan no.

¹² Iwán siga pan yej ayompa kichijkej judiyojmej, moye'chijkej nochí tokniwan yej onokej ipan inín tajli, iwán siga kān wetzikey judiyojmej, moye'chijkej yej ayéj judiyojmej, ¡majya sej moye'chijwaskej siga judiyojmej inochimej sej makitokakan Dios!

¹³ E' nimitzijljinnekij tejté amejemen yej ayéj anjudiyojmej. Nej iyapóstol Dios iwán yej netitan

‡ 11:8 11:8 Is 29:10 § 11:9 11:9 Sal 69:22 * 11:10 11:10 Sal 69:23

iga itájtol manikpowili yej ayéj judiyojmej, pox nikye'ita iwán nikyolmaka iga nikch̄iwa yej netekimakakej.

¹⁴ Nikneki iga tokn̄iwan yej de nejémepasan judiyojmej makich̄iwasnekikan yej amejemēn ankich̄iwaj iga ankixmatij Cristo, iwán ijkón wel mamosalvarokan.

¹⁵ Puej siga kuá' judiyojmej moyokatijtoyaj wān Dios, ompa pewa' iga yej ayéj judiyojmej wel moyoltaliáj wān Dios, ¿ix aya'taj majya sej kua' yejemej mamokuepakān? Iga ijkón kich̄iwaskej, ken ojpa-isaskej sej kān miktojaj.

¹⁶ Puej siga agaj kimaka iga ofrenda Dios yej áchtopa pān yej mochiwa iga itixyo trigo, inón kijtojneki iga nochti tixti nō Dios kiyē'ita. Iwán siga agaj kimaka iga ofrenda Dios inelwayo se kuawi', nō nochti imajma' inón kuawi' Dios kiyē'ita.

¹⁷ Sekin judiyojmej yej ken imela'majma' olivojkuawi',[†] kimajmātzontekkej iga Dios ay' kiyē'ita'. Iwán tej ken se imajma' olivojkuawi' yej momati ipan kuayojej ípan mitzin-jertarojkej. Ijkón iga tej tixwato' ipansan inón inelwayo iwán wel tono' iga san inón iyayo.

¹⁸ E' amo ximomachili iga tej majya sej que imela'majma' olivo, yej kitojneki judiyojmej. Siga timomachiliá iga tej majya sej, xikejlāmiki iga ayéj mopan ixwato' inelwayo, sino tej tixwato' pan inelwayo mela'olivoj.

¹⁹ Anka tikijtoj: "Kena, e' imajma' kitzojtzontekkej iga nej mane-injertarokan ipan

† **11:17 11:17** Xikita glosario "Olivo".

olivojkuawi'."

²⁰ Ijkón; e' kitzojtzontekkej iga ayá' moconfiarojej ipan Dios, iwán tej ompa tono' iga san timoconfiarojej ipan Dios. Inón íga amo ximoweyimati, sino que achi xikmajmawili Dios.

²¹ Siga Dios ayá' kiknélilij imela'majma' olivo, welsan nō tej ijkón mitzchíwilij.

²² Ta' xikita kén iga Dios pox ta-iknélia, e' nō kikuesowa yej ayá' kichíwa ken yéj kijtowa. Ijkón kichij wān inómej yej wetzikej, e' tej pox mitzknélilij. Dios mitzknéliao' miej timoconfiarowa ipan yéj; e' siga ayá', tej nō yawij mitzontekij.

²³ E' siga judiyojmej sej kicredowaj, yejemej sej ki-injertaroskej pan olivojkuawi'; iga Dios kipiá poder iga sej makichíwa.

²⁴ Siga tej yej ayéj tjudiyoj, mitzontekkej ipan kuayojoļivoj, iwán mitzinjertarojkej ipan ye'olivojkuawi', malej iga tej ayéj de inómbapa kuawi', majya sej judiyojmej, yej imela'majma' olivojkuawi', yawij ki-injertarotij kān achto onoyaj!

Kén iga yawij mosalvarotij judiyojmej

²⁵ Puej nokniwan, nikneki xikmatikan yej aya momatiá, yej Dios kichíwasneki, iga amo ximomachilikan iga poxsan antamatij: israelitajmej ayá' momela'yoltakuawilijkej inochimej, e' ijkón onoskej este que mamasi yej ayéj judiyojmej, yej yawij kicredotij ipan Cristo.

²⁶ Kuā' inón mochíwas, íkuā' nochí israelitajmej mosalvaroskej, puej kān iikuilijo' kijtowa:

Yej tasalvarowa yawi witzeti de Sion,[‡]
iwán yej ayekti kichijkej israelitajmej, yawij
kiperdonarotij.[§]

27 Iwán inún nikchıwas wan yejemen,

kua' nikperdonarowilij yej kichijkej yej ayekti.

28 Iga judiyojmej akicredojkej ye'noticiaj, ki-
jiyakej Dios, ijkón inán mitzojtapowilijkej ame-
jemen yej ayéj anjudiyojmej iga wel xicredokan
ye'noticiaj. E' Dios kinéki-o' in judiyojmej iga
Dios kitapejpen iyikyapatajmej.

29 Puej yej Dios temaka, ayo' sej tekuiliá, niga
yej kinotza', ayá' ompay kisenkokajtewa.

30 Amejemen ikya ayá' ankichijkej ken kineki
Dios, e' iga judiyojmej ayá' kichijkej ken
Dios kineki, inón iga inán amejemen Dios
mitzikneliáj.

31 Ijkonsan no yejemen inán ayá' kichiwaj
ken Dios kineki, e' iga san Dios makinextili
iga wel kikneliáj yejemen, kensan no amejemen
mitzikneliijkej.

32 Dios kikajtej noch*i* iga makichiwakan yej
ayekti, iga inán Dios noch*i* wel makikneli.

33 ¡Poxsan weyi itamatis Dios iwán Yéj pox
kojas*i* yej kich*ıwa*! Ayá' wel tikojasij ken
yéj kejlamiki, niga wel tikentenderowaj yej yéj
kich*ıwa*.

34 Puej, ¿a'yéj kimati yej toTeko kejlamiki? ¿O
a'yéj kimachtij?^{*}

35 ¿Ix ono' an agaj yej achto kimá' tejté toTeko
iga yéj inán kenkua' kixtawa yej kimakakej?

[‡] **11:26** **11:26** Sion se' itóka' Jerusalén.

[§] **11:26** **11:26** Is

59:20,21 * **11:34** **11:34** Is 40:13,14

36 Nochi itatki Dios, iga yéj nochi kichij iga yéjsan. ¡Nochipa mamoweyimatilti Dios! Ijkónyawa'.

12

Xiksentalikan amoalmaj ipan Dios

1 Nokniwan, Dios te-ikneliá, inón iga nimitztajtaniliáj iga amejemen nochipa xiyé'nemikan ipan iyojwi. Iga ijkón ankichiwaj, ken tikita ankimakaj Dios se ofrenda yej isato'. Inón Dios kiyé'ita, ijkón nokta kajasi iga matikye'weyimatiltikan.

2 Ayo' xikchijwakan ken kichijtokej toknimej yej ayá' kixmatij Dios, majwa' ximomakakan iga Dios mamitzolpatakan iga se'ya ken antajlamikij, ijkón ankimatiskej yej Dios kineki iga xikchijwakan, yej pox yekti, yej kiyé'ita Dios.

3 Nikmati iga Dios poxsan ne-iknelij iga netalij iga iyapóstol, inón iga nimitzijliáj iga sejsé de amejemen, amo agaj mamomachili iga majya sej que se'. Majwa' sejsé de amejemen ximomachilikan kén amonokej, ke'san Dios mitzchiwaltiáj iga ximoconfiarokan ipan yej.

4 Ijkón ken tejemej ayá' tikpiáj petz tokxi wán toma', sino que tikpiajo' máj sekin miembros iwán nochi inomej ayá' sesan itekipanolmej kipiáj,

5 ijkonsan no tejemen, malej iga timiakejmej, e' pan Cristo sesan timochiwaj, iwán tonochin tisetitokej ipansan se.

6 Dios temá' sese'pa yej wel tikch̄iwaj, kensan yéj kiye'ita temá'. Siga Dios tetajt̄olmaka iga matikijtök̄an itájt̄ol, matikch̄iwak̄an san ke' iga timoconfiarowaj pan yéj.

7 Siga Dios temá' iga wel matikch̄iwak̄an tejté iga agaj, matikyé'ch̄iwakan. Siga Dios temá' iga wel titamachtiáj, inón nokta matikchijtok̄an.

8 Siga Dios temá' iga wel titayolchikawaj, inón matikchijtok̄an. Siga Dios temá' iga wel matitamakokawik̄an tejté, matikyolmakak̄an iga tikch̄iwaj. Yej ono' iga ken tzontekon pan tejté kan Dios kitalij, makiye'chiwa itekipánol; yej kipalewiá yej amotapialiáj, mapaki iga kich̄iwa.

Kén makich̄iwa yej kitoka Cristo

9 Ximomela'sepanchok̄ilik̄an w̄an amoknimej. Xikijiyak̄an yej ayek̄ti iwán xikch̄iwak̄an yej yekti.

10 Ximosepanchok̄ilik̄an w̄an amoknín ken sesan amotaj; xikita moknín majya sej que tej.

11 Amo ximosemakakan, xikyolmakak̄an yej ankich̄iwaj, te xiyolpaktok̄an iga xikch̄iwak̄an yej Dios kineki.

12 Miej ankich̄ixtokej toT̄eko, xipaktok̄an. Kuá' tejté mitzyolmikiáj, xikijywikan iwán amo xikajt̄ewak̄an iga ankiteñewiáj toT̄eko.

13 Xikpaléwikan tokniwān yej kitokaj Dios yej amotapialiáj. Xikomemawikan wejkachanej yej akipliáj kan kochij.

14 Xiktajtanilik̄an Dios iga maye'onok̄an yej mitziknoch̄iwaj iwán ayá' xikmalijlik̄an.

15 Xipakik̄an w̄an yej paktokej, iwán xisen-chokak̄an w̄an yej nemi chokaj.

16 Xonokan ken sesan amoalmaj wən amokniwən. Amo ximoweyimatikən, ximomachilikan kensan inomej yej ayá' motapialiaj. Amo pansan amejemen ximomachilikan iga poxsan antamatij.

17 Siga agaj mitzchiliwiliáj yej ayekti, amo no ijkón xikchiliwilián. Nochipa xiktémokan yej yekti iga xikchiliwilián nochi tokniwən.

18 Xikchiliwakan este kān máj anwelitij iga xonokan tamelá iwán nochi.

19 Nokniwən yej nimitzpoxchökiliáj, amo ximomatikən kuá' agaj mitzchiliwiliáj yej ayekti, xikajtewilián iga Dios makicastigaro yej mitzchiliwiliáj yej ayekti; iga ijkín kijtowa kān ikuilijto': "Nejwa' in yej nitacastigarowa; nej nia nimomatiti wən inón yej kichij yej ayekti, kijtowa toTeko."*

20 Iwán no kijtowa: "Siga yej mitzijiya mayana, xiktamaka, siga ataneki, xikamaka; iga inón tikchilwas, este xajxaygatatawiás iga piñawas."†

21 Amo ximoyolyamána iga xikchiliwá yej ayekti, majwa' xiktanili yej ayekti iga xikchiliwá yej yekti.

13

1 Nochi tokniñ makichiliwá ken tatekimaka tekiwajmej. Iga ateyi nisé tekiwaj yej ayá' kitalij Dios, iwán yej inán mandarowa, Dios kitálíj.

2 Inón iga yej ayá' kichiliwá ken tatekimaka tekiwajmej, ayá' nemí kichiliwá ken Dios tatekimaka.

* **12:19 12:19** Dt 32:35 † **12:20 12:20** Pr 25:21, 22

Yej akich̄iwa ken tatekimaka tekiwajmej, inón yawij kicastigarotij.

³ Tekiwajmej ayá' onokej iga makimajmajtikān yej kichiwaj yej yekti, yejemen onokej iga yej kichiwaj yej ayekti. Siga ayá' tikneki xikmaj-mawlijto tekiwajmej, xitawelono, iwán tekiwajmej mitzye'itaskej.

⁴ Tekiwajmej nemi kichiwaj ken Dios kineki iga xitawelono. E' siga ayá' tiye'nemi, ijkón sí ximajmawi; tekiwaj ayá' báldejsan mandarowa, wel no tacastigarowa. Tekiwaj kichijto' ken Dios kineki iga kicastigarowa yej kichiwa yej ayekti.

⁵ Inón iga matiktajtolkuikan tekiwajmej, ayejsan iga amo matecastigaro, sino que tikmatitokej ipan toalmaj iga matiyenemikān nokta.

⁶ Inón íga amejemen ankixtawaj yej kijliáj impuestos,* iga Dios ompa kitálij tekiwajmej iga makich̄iwakān itekipanolmej ken kajasi.

⁷ Nochi yej mo-ixtawá, xikixtawakan, san katiapa impuesto yej ono', xik-respetarokān nochí yej kajasi.

Matimosepanchokilikan

⁸ Amo agaj xikdeberokān ni alín, majwa' ximosepanchokilikan; iga yej kichokiliá iyiknín, kichija ken tatekimaka la ley.

⁹ Ijkín tatekimaka Dios: "Siga tinamiktito', amo xaj wan se'; amo xitamikti, amo xitachteki, amo xitanamolpanti, amo xikpiasneki yej se' itatki"; e' siga "tikchokiliá moknín kensan tej

* **13:6 13:6** Xikita glosario "Impuestos".

timochökiliá”, nemi tikchijwa nochi ken tatekimaka la ley.

10 Yej kichökiliá iyiknjin awel kichiwiliá yej ayekti; inón iga, siga tiknekij toknjin, pan inón tikchijwaj ken kijtowa nochi la ley.

11 Xikchiwakan nochi inín iga ankimatij na'ya wi' toTeko. Akajasi iga matikochtokan, majwa' matisatokan iga majya na' ono' iga temanawiki Dios que kuá' iga achto ticređojkej itájtol.

12 Ken tikita pox tayówaya, iwán ayo' wejkáj iga tanésis; inón iga matikajtewakan iga tikchijwaj yej ayekti, yej kichijwa yej ayekti ken kuá' ono' kán takomichkán. Matikchijwakan ya yej yekti ken kichijwa yej nemi kán tawilpan iwán nochi kita.

13 Matiyé'nemikanya ken se nejnemi kuá' tanesto'. Amo matitawánanakan niga matiakán ilwitaj kán tawánaloo, niga mati-ajapanemikán iwán amo matikchijwakan nité yej ajayekti, amo matitakuejkuesokan, niga matita-ixitakan.

14 Iga ijkón ankichijwaj, toTeko Jesucristo mitzpaléwiáj iga anye'nemij, iwán amo xikejlámikikan iga ankichijwaj yej ayekti ken mitzyoltilanaj amoalmaj.

14

Amo xikpopowa moknjin

1 Siga se aya momela'confiarowa ipan* Cristo, xikomemawíkan iwán amo ximotenkitzkíkan

* **14:1 14:1** Español: “débil en la fe”, kijtojneki iga anka némi-o' pëwa iga moconfiarowaj ipan Jesucristo yej achto katka judiyojmej iwán awel kikuayaj nochi tákual iga ijkón kijtowa iley Moisés.

íwán igasan ayá' kichíwa yej amejemén ankiye'itaj.

² Sekin kijtowaj iga wel kikuaj nochí tákual, e' sekin yej aya momela'confiarowaj ipan Dios, kikuaj petz verdura.

³ Yej kikua nochí, amo makipinajti yej akikua nochí, íwán yej akikua nochí, amo makijto iga ayompa kichijto' yej kikua nochí, iga Dios ijkón kiye'ita inón toknín.

⁴ In tej, ¿te moteki iga tikijtowa iga ayompa kichijto' yej se' itekipanowáni? Siga kichij yej yekti o ayehti, inonwa' kimatí iteko. Iwán toTéko Dios kena kiye'itas inón toknín, iga Dióssan yej wel kichíwa iga matiye'onokan iyixtaj.

⁵ Ono' sekin yej máj kiye'itaj se' día[†] que se' día, íwán sekin kimatí iga nochí día kensan nochí día. Sejsé makimela'matito iga ijkonya ken kejlánto'.

⁶ Yej máj kiye'ita se' día que se', inonwa' iga kiweyimatíltia toTéko; íwán yej ayá' máj kiye'ita nisé día, no kiweyimatíltia toTéko. Wan yej nochí kikua yej mókuapa, kua' kikua, kiweyimatíltia toTéko iga kimaka gracias Dios; wan yej kíkuasan petz verdura, akikua naka' iga kiweyimatíltia toTéko íwán kimaka gracias Dios.

⁷ Ayagaj de tejemej ono' iga yéjsan mamoweyimati, niga agaj mateweyimatílti kuq' timikíkeja.

⁸ Puej siga tisatokej, matonokan iga matikweyimatíltikan toTéko, íwán siga timikij, mamowey-

[†] **14:5 14:5** Judiyojmej motekisewiaya el sábado wan kipiayaj sekin máj día iga kilwichiwiliaya Dios, e' ayá' nochí yej kitokayah Jesús ijkón kichíwayaj.

imatilti toTəko. Inón iga siga tisatokej o timiktoskej, tejemej itatki toTəko.

⁹ Inón iga Cristo migui' iwán sej ojpa-isa', iga mochij iTəko yej miktokej iwán yej isatokej.

¹⁰ In tej, ¿te iga tikjtowa iga ayompa kichijto' moknjin? ¿O te íga tikpiñajtiá? Tonochin tiawij tonotij iyixtaj Cristo kuá' yéj yawi tejuzgaroti.

¹¹ Kan ikuilijto' itájtöl Dios kijtowa ijkín:
Niknojma-ijtowa nokta iga inín mochiwas,
kijtowa toTəko, iga no-ixtaj yawij
motankuqetzatij nochi,
iwán nochi kitenewij notoka' iga yawij kiweyi-
matiltitij.[‡]

¹² Inón iga sejsé de tejemej tiawij tikijtotij iyixtaj Dios yej tikchijkej.

Amo xikwetzilti moknjin ipan iyojwi Dios

¹³ Inón iga ayo' matikijtokan iga toknjin ayompa kichijto'. Majwa' xiksentalíkān amoalmajmej iga amo xikchijwakan nité yej makikxipolo moknjin niga makikixti ipan iyojwi toTəko.

¹⁴ Nej nikmati iga toTəko Jesús nənəxtiliq iga ateyi tákual yej ayá' nokta mokua; e' siga agaj kejlämiki iga iley Moisés te-ijliao' iga sə tákual ayekti iga mokua, amo makikua.

¹⁵ Iwán siga yej tej tikua, iga inón tikyolmikiá moknjin, ayekti tikchija iga ompa nesi ayo' tikneki moknjin. Cristo migui' iga inón moknjin, iwán amo xikchija iga san yej tikua, mapoliwi moknjin.

[‡] **14:11 14:11** Is 45:23

16 Amo xikchijwakan iga mamaltajtolo iga inón yej amejemén ankiye'itaj iga ankichijwaj.

17 Iga inán Dios reinarowa§ pan tejemen, ayéj máj importante tákual niga yej mooniá, majwa' matiyé'nemikan, matonokan tamelá iwán matipaktokan. Inón kichijwa iyEspíritoj Dios pan tejemen.

18 Yej ijkón kichijwa iga kitoka Cristo, Dios kiyé'ita iwán toknímej no.

19 Inón iga matiktemokan yej kichijwa iga matonokan tamelá, iga ijkón wel timosepam-palewiáj iga máj matimoconfiarokan ipan Cristo.

20 Amo matikwaltikan yej Dios nemi kichijwa ipan se' toknín, iga san yej tikuaj. Nochi tákual yekti, e' siga tikua tákual wán se' mitzita yej kimati iga ayekti mamokua, iga inón tikchijwa, toknín tikchijwaltiá yej ayekti.

21 Yekti iga amo mamokua naka', niga mamooni vino, nité amo xikchijwa yej moknín makichijwalti yej ayekti. Amo matikchijwakan nité yej makikxipolo toknín ipan iyojwi toTeko.

22 Ken iga timoconfiarojto', tej ijkón xikchijto iyixtaj Dios. ¡Mapakto inón taga' yej kimatito' iga yej nemi kichijwa ijkonya nokta!

23 E' siga agaj kikua tejté iwán ayá' kimela'mati iga yekti mamokua, yej itechko siga kichijwa yej ayekti iga kikua, iga ayá' sesan iyalmaj iga kikua. Iwán nochi yej sé kichijwa kuá' kimatito' iga amo makichijwa, inón ayekti nokta.

15

Xikchiwakan ken kiyé'ita amoknín

¹ Tejemej yej timoconfiarówaja ipan toTeko, matikpalewíkan tokniwáñ yej aya momela'confiarowaj ipan toTeko. Amo matikchiwakan yejsan tejemej tiknekij.

² Sejsé de tejemej matikchíwilíkan yej toknín kiyé'ita iga mayé'ono, iwán matikpalewíkan iga mamoconfiáro máj pan Dios.

³ Niga Cristo ayá' kichij yej yéj kine'; majwa' mochij ken kán ikuilijo' Dios itájtol: "Yej mitzmálijijkej, inán nej nō nemálijijkej."*

⁴ Puej nochí yej ikyay ikuilijo' itájtol Dios, mo-ikuiloj iga matimomachtíkan iwán tēpalewiá iga amo matimosemakakan. Inón tájtol teyolchikawa wán tēnextiliá iga keman Dios tēmakas yej kijtoj.

⁵ Diøswa' in yej tēpalewiá iga amo matimosemakakan iwán teyolchikawa, yéjwa' in yej niktajtaniliá iga mamitzpalewíkan iga xikpiakan sesan amoalmaj, ijkón ken kineki Cristo Jesús,

⁶ iga amonochín xisentakujkakan iga xikweyi-matiltíkan Dios yej iTaj toTeko Jesucristo.

Mopowiliá ye'noticiaj yej ayéj judiyojmej

⁷ Inón iga ximosepan-ømemawíkan, ijkón kensan Cristo nō teømemawij, iga ijkón Dios makiweyimatiltíkan.

⁸ Puej nimitzijliáj iga Cristo wälaj iga makipalewi judiyojmej iga mamochíwa ken

* **15:3** **15:3** Sal. 69:9

Dios ikya kijlij iyikyapatajwən, iga ijkón Dios kinextij iga kichíwa yej kijtoj.

9 Cristo wälaj nō iga yej ayéj judiyojmej makiweyimatiltikan Dios iga kikneliáj, ken kijtowa kan ikuilijo' itájtol Dios:

Inón iga nia nikpowati motájtol ipan paísmej, iwán nimitztakuikilij iga nimitzweyimatiltij.[†]

10 Ono' se' kan ikuilijo', kijtowa:

Xisempákikan amejemén yej ayéj anjudiyojmej, xipákikan iwán inomej yej itatki Dios.[‡]

11 Ono' se' kan ikuilijo', kijtowa:

Nochi paísmej, xiktakuikilikán toTeko, iwán nochixikweyimatiltikan Dios.[§]

12 Isaías nō kijuiloj:

Kisas ipan ipilowan ipilowampá Isaí,*
se yej yawi kigobernaroj yej ayéj judiyojmej;
yej ayéj judiyojmej moconfiaroskej ipansan yéj.[†]

13 Niktajtaniliá Dios yej tēpaléwiá iga wel timoconfiarowaj ipan yéj iga nochixekisas, mamitzolchikawakan iwán makichíwa iga xonokan tamelá iga pan yéj ankisentalijkej amoalmaj. Inón iga wel máj anmoconfiarowaj ipan yéj iga nochixekisas iga mitzpalewiá iyEspíritoj Dios.

14 Nokniwən nej nikmati iga amejemén poxsan ante-ijikniimej iwán ankimátija itájtol Dios iwán welya ammosepannonotzaj.

† **15:9 15:9** Sal 18:49 ‡ **15:10 15:10** Dt 32:43 § **15:11 15:11**

Sal 117:1 * **15:12 15:12** Cristo de la familia de David yej ipiltzin Jesé yej nō itoka' Isaí. Mt 1:6, 1 Sam 16:10-13 † **15:12 15:12** Is 11:1,10

15 E' ipan inín ąma' nimixewij sej iga nimitzikuilowilijkej inímej tajtolmej iga amo xikelkawakan. Inín nikchjwa iga Dios ne-iknelij iwán nemá' inín tekipáñol

16 iga nej itekipanowaní Jesucristo. Nikuiguiliá itájtol Dios yej ayéj judiyojmej iga inón notekipáñol. Ijkón yej ayéj judiyojmej Dios makikui iga ofrenda yej makiye'ita. El Espíritu Santo mitztapejpenkej iga xonokan ken ofrenda iga Dios.

17 Iga nej Cristo Jesús nētapejpen iwán niyolpači iga nikchjwa itekipáñol Dios.

18 Yej nikijtowa, petz yej Cristo kichij iga nepalewij iga manikchjwa, iwán manikpowá itájtol iga ijkón yej ayéj judiyojmej makichiwakan ken kineki Dios. Yej ayéj judiyojmej kicredojkej yej nikijtoj wān yej nikchij.

19 Yejemen kicredojkej iga kitakej milagro wān yej ayí'pa mo-ita yej mochij iga ipoder iyEspíritoj Dios. Noyan nikpówa'ya itájtol Cristo yej tamānawiá, nipewa' Jerusalén iwán niajka este ipan ítal Ilírico.

20 Ijkón nochipa nikne' manikpowá itájtol Dios yej tamānawiá kan aya j' kikakij itoka' Cristo, iga amo manitekipano kan se'ya kipewaltij tekipáñol.

21 Majwa', mochij ken kijtowa kan ikuilijo' Dios itájtol:

Yawij kitatij inomej yej ayí' kimatikej de yéj, iwán kentenderoskej yej ayí' kikakikej de yéj.‡

‡ **15:21 15:21** Is 52:15

Pablo yajneki Roma

22 Inón iga nokta ayá' nemi nia nimitzpaxałowilitij, malej iga mia' vej niąjnekiá.

23 E' inán iga niktámija notekipánol nigaj kan ninemi, ay' tē netzakuiliá, iwán íkyaya niknekto' iga manono amowan.

24 Kuą' niąj España, niąj nimitzpaxałowilitij. Nikneki iga ompa manipano iga matisenyolpákikan, malej iga nimaninsan, iwán kuą' ni-ójkuisya, nikijtowa iga achi xinepalewíkān.

25 Inán nia Jerusalén, nikuiga tomín iga tokniwān yej amotapialiáj yej ompa onokej.

26 Iga yej chántitokej estado de Macedonia iwán Acaya kejlänkej iga kinechkojkej achi tomín iga kititaniliáj tokniwān yej amotapialiáj yej onokej Jerusalén.

27 Kiye'itakej iga kichiwaj inín, iwán yejemej nokta kimatántokej in judiyojmej; iga judiyojmej yej kicredowaj Jesús kimakokatijkej nō itájtöl Dios yej ayéj judiyojmej, inán yejemej nō makipalewíkān iga tomín judiyojmej.

28 Inón iga, kuą' tamis nikchíwas inín, iwán nikmakáskeja tomín, niąjya España, e' ompa nipanoj iga nimitzpaxałowiliskej.

29 Nikmati iga kuą' niąj ompiga Roma, ayo' tēpoloskej nité iga Cristo tēsenyolchikawas.

30 Nokniwān, iga timoconfiarowaj ipan toTeko Jesucristo, iwán iga iyEspíritoj Dios kichíwa iga matimochókilíkān, nimitztajtaniliáj iga achi xinepalewíkān iga xiktajtanilíkān Dios iga nej.

31 Xiktajtanilikan Dios iga manemənawi ipan inomej yej akicredowaj Dios yej onokej Judea. Xiktajtanilikan no iga inín tomín yej nikuiguiliá tokniwán yej onokej Jerusalén wel manewelkuilikan.

32 Iwán siga Dios ijkón kineki, nia nipakti-asiti wán amejemen iga nimitzitaskej, iwán ompay timoyolchikawaskej.

33 Dios yej kichiwa iga matonokan tamelá, maono wán amejemen. Ijkónyawa'.

16

Pablo tanqnotza

1 Nimitzmatiltiáj iga xikye'itakan la hermana Febe. Yéj kitálkej* iga makipalewi yej kicredowaj Dios yej chántitokej altepe' Cencrea.

2 Xikye'omemawíkan ken kajasi iga mamochiwili yej tiksentokaj toDios, iwán xikpalewíkan siga tejté kipolowa, iga yéj mia'ya kipalewij, iwán nej no nepalewij.

3 Xikijlikan la hermana Priscila wán el hermano Aquila† iga nikejlámikij; iwamej nisen-tekipanojkej iga nikpojkej itájtol Cristo Jesús.

4 Yejemej ayá' majmawikej iga mamikikan kuá' nemáñawijkej. Inón iga nikmakaj gracias, ayejsan nej, nochí tokniwán kajkán monechkolo yej ayéj judiyojmej, yej kitokaj Dios.

5 Ijkonsan no xikijlikan tokniwán yej monechkowaj chán Priscila iwán Aquila iga nikejlámikij. No xikijlikan noamigoj Epeneto iga

* **16:1** **16:1** Español: diaconisa, xikita glosario “Diácono wán diaconisa”. † **16:3** **16:3** Hch 18:2

nikejlämiki, yéj achto yej kicrēdoj Cristo ipan estado de Acaya.

6 Xikijlikan nō María iga nikejlämiki iga yéj poxsan tekipanoj iga amejemēn.

7 Xikijlikan nō nikejlämiki Andrónico iwán Junias, yejemen nō judiyojmej kensan nej, iwamej nonoyaj cărcelijti'. Poxsan kiyē'itakej apóstolejmej, iwán yejemej máj achto kicrēdojkej Cristo que nej.

8 Xikijlikan nō nikejlämiki Amplias, yéj noamigoj yej nō kitoka toTeko.

9 Xikijlikan nō nikejlämiki Urbano, yej íwan nisentekipanojkej iga nikpojkej itájtol Cristo Jesús, iwán Estaquis yej nikpoxchökiliá.

10 Xikijlikan nō nikejlämiki Apeles, yej monéxtija iga kisentalíjito'ya iyālmaj pan Cristo. Iwán xikijlikan nō nikejlämiki tokniwān yej onokej íchān Aristóbulo.

11 Xikijlikan nō nikejlämiki Herodión yej nō judío kensan nej, iwán yej onokej íchān Narciso, yej kitokaj toTeko.

12 Xikijlikan nō nikejlämiki Trifena iwán Trifosa, yej tekipanowaj iga kipowaj itájtol toTeko, iwán la hermana Pérsida, yej poxsan tekipanoj ipan iyojwi toTeko.

13 Xikijlikan nō nikejlämiki Rufo yej toTeko kitapejpen iwán xikijlikan nō nikejlämiki iye', iye' Rufo ken tikita noyé' nō.

14 Xikijlikan nō nikejlämiki Asíncrito, Flegonte, Hermas, Patrobas, Hermes iwán tokniwān yej onokej iwamej.

15 Xikijlikan nō nikejlämiki Filólogo iwán Ju-

lia, Nereo w n isiwa-ikn n, iw n Olimpas iw n nochi tokniw n yej kitokaj toT ko yej onokej iw m ej.

16 Ximopipitzok n iga ximosalud rok n ken Dios kiy 'ita. Nochi tokniw n yej kitokaj Cristo, n  mitzejl m kij.

17 Nokniw n, nimitztajtanili j iga amo xik-welkuilikan itajtolmej yej tayojoyokati j iw n tapojpolowaj, iga tamachti j ay j ijk n ken mitzmachtijkej. Amo ximotokakan iw m ej,

18 iga in omej ay ' kichiwaj ken kineki toT ko Jesucristo, majwa' kichiwaj ken kinekij yejemej, iw n kiyolyam naj tokniw n yej aya kojasij iyojwi Dios, iga tajtolmej yej te tzojtzop l 'san este teye'asi, e' takajkay waj.

19 Nochi kimati iga ankichijkej ken mitztekimakakej. In n iga nip ki iw n nikneki iga xiky 'tapejpenakan iga ankichiwaj yej y kti, e' xikajt wakan yej ay kti.

20 Iw n Dios yej kichiw  iga matonok n tamel  ay' ke' poliwi, yawi kit niliti Tzitzimi' iw n kit lij amokxitan. ToT ko Jesucristo mamitzylchik wakan.

21 Mitzejl m kij n  Timoteo yej iwan nisen-tekipanowa, iw n n  Lucio, Jas n w n Sos pater, yej judiyojmej n  kensan nej.

22 Nej notoka' Tercio, yej nemi nikikuilowa itajtolmej Pablo pan in n  ma', n  nimitzejl m kij ipan itoka' toT ko.

23 Mitzejl m kij n  Gayo. Nej Pablo nono' ich n Gayo, iw n nij ich n motekinechkowaj

nochi tokn̄iwan̄ yej niж kitokaj Cristo. Nō mitzeljamikij Erasto yej kēna tom̄in iga tekiwajmēj de inín altepe', iwán mitzeljamikij nō tokn̄in Cuarto.

²⁴ ToTēko Jesucristo mamitzylchikawakan amonochin. Ijkónyawa'.

Pablo kiweyimati toDios

²⁵ Inán matikweyimatiltikan Dios yej kichíwa iga máj ximoconfiarokan ipan yéj. Dios mitzpalewiáj iga ankicredojkej kuá' nimitzpowilijkej itájtol Jesucristo yej tamānawiá. Inín ijkonsan ken Dios kinextij yej kichíwasnekiá yej aya momatiá, inón iyantoya este pox ikyay este iga aya ono' inín tajli,

²⁶ e' inán momátiya. Dios yej nochipa ono', tatekimá' iga profetajmēj makijkuilokan itájtol Dios iga mamomátiya ipan nochipa paismēj iga makicredokan iwán makichíwakan ken yéj kineki.

²⁷ ¡Dios ateyi se' ken yéj, iwán yéj nochipa kimati te kichíwa; mamoweyimatilti nochipa iga yej kichíwa Jesucristo! Ijkónyawa'.

**Isthmus-Mecayapan Nahuatl
Nahuatl, Isthmus-Mecayapan: Itájtol toTeko ipan
mela'tájtol New Testament**

copyright © 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Nahuatl, Isthmus-Mecayapan

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-05-17

PDF generated using Haiiola and XeLaTeX on 16 May 2025 from source
files dated 17 May 2025

8d5b6a33-8846-5c0f-ae8f-62c94f894f7b